

Ledighedstal - november 2009

Nedturen på arbejdsmarkedet koster de offentlige kasser 45 mia. kr.

Den stærkt stigende arbejdsløshed og det voldsomme fald i beskæftigelsen i 2009 kostede isoleret set de offentlige kasser ca. 20 mia. kr. I takt med at nedturen på arbejdsmarkedet fortsætter, kan denne regning let blive fordoblet i de kommende år.

af chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

7. januar 2010

Analysens hovedkonklusioner

- Arbejdsløsheden steg fra oktober til november 2009 med 5.000 fuldtidspersoner (sæsonkorrigeret) til 122.700 fuldtidspersoner. Dermed er arbejdsløshedsprocenten oppe på 4,4 pct.
- Samlet set får vi en stigning i den registrerede arbejdsløshed på knap 50.000 fuldtidspersoner fra 2008 til 2009 som årlige gennemsnit. Faldet i beskæftigelsen sidste år var imidlertid endnu mere markant og skønnes på baggrund af de seneste nationalregnskabstal at lande på godt 90.000 personer.
- Den voldsomme nedtur på arbejdsmarkedet vurderes alene i 2009 at have kostet de offentlige kasser et direkte tab på ca. 20 mia. kr. Med den forventede fortsatte nedtur på arbejdsmarkedet vil regningen med al sandsynlighed blive mere end fordoblet i de kommende år.

Kontakt

Chefanalytiker
Frederik I. Pedersen
Tlf. 33 55 77 12
Mobil 28 42 42 72
fip@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

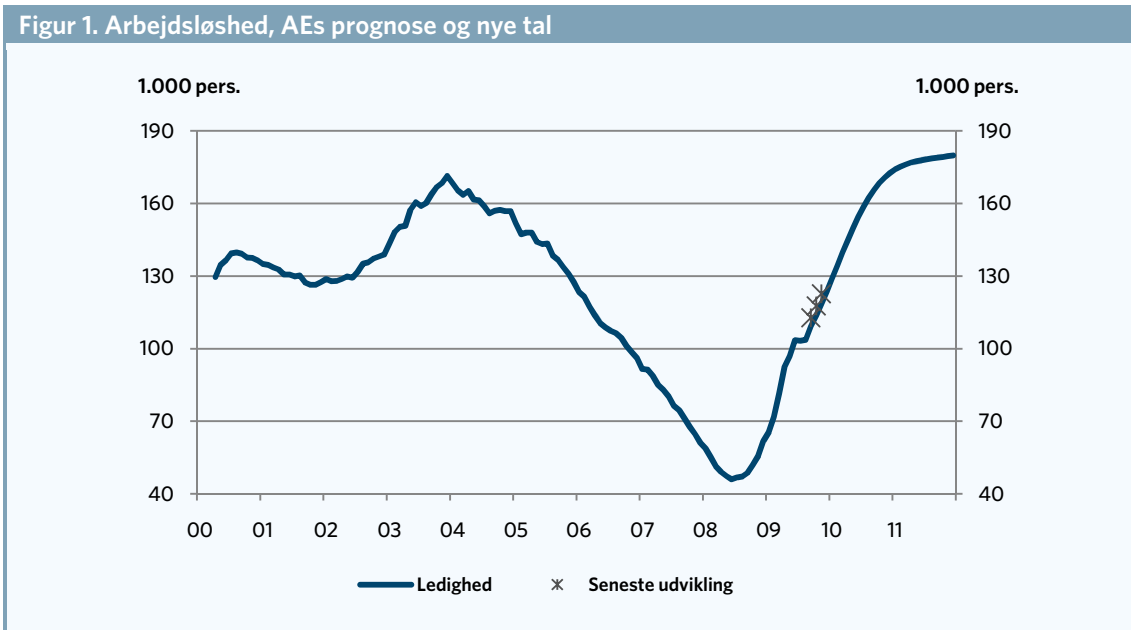
5.000 flere arbejdsløse i november 2009

Fra oktober til november 2009 er den sæsonkorrigerede arbejdsløshed steget med 5.000 fuldtidspersoner. Arbejdsløsheden er dermed på 122.700 fuldtidspersoner, hvilket svarer til en arbejdsløshedsprocent på 4,4 pct. af arbejdsstyrken. Arbejdsløsheden er, siden den bundede i juni 2008 med knap 46.000 fuldtidspersoner, steget med næsten 77.000 fuldtidspersoner.

Stigningen i arbejdsløsheden den seneste måned dækker over knap. 5.000 flere dagpengemodtagere, mens antallet af kontanthjælpsmodtagere kun steg marginalt (sæsonkorrigeret).

Antallet af aktiverede dagpengemodtagere er steget med ca. 900 personer sammenholdt med oktober måned i år, hvilket har været med til at holde stigningen i arbejdsløsheden nede. Aktiveringsgraden¹ er på trods af stigningen faldet lidt den seneste måned og ligger på et meget lavt niveau. I juni 2008 var aktiveringsgraden 28,5 pct. mod 17,3 pct. i dag. Det kan undre, at der ikke er kommet mere gang i aktivering på nuværende tidspunkt, hvor flere og flere har så lang ledighed bag sig, så de må nå de grænser, hvor aktiveringsindsatsen skal sætte ind.

Figur 1 viser udviklingen i arbejdsløsheden sammenholdt med AEs seneste prognose fra oktober 2009. Som det fremgår, er ledigheden de måneder samlet steget lidt mere end forventet i AEs prognose.

Kilde: AEs prognose og Danmarks Statistik.

Som det ligeledes fremgår af figur 1, forventer vi, at nedturen på arbejdsmarkedet fortsætter igennem hele 2010. Man kan håbe på en vending i 2011, men vi forventer det ikke, med de vækstudsigter der tegner sig i øjeblikket.

Selvom vækstudsigterne tegner bedre for dansk økonomi i 2010 og 2011, er det vores forventning, at det kommer til at gå for langsomt til at trække gang i arbejdsmarkedet igen. Vi får først noget, der minder om "normal" vækst i 2011, og samtidig faldt den økonomiske aktivitet så voldsomt og så brat i

¹ Antallet af aktiverede sammenholdt med antallet af aktiverede og ledige dagpengemodtagere.

2008 og 2009, at de danske virksomheder i dag står med en massiv overkapacitet. Det betyder, at virksomhederne let kan i mødekomme større efterspørgsel og produktion, uden at man skal øge be-
 mandingen endsige investere i nye bygninger, maskiner og andet kapitalapparat.

Indikatorerne for arbejdsmarkedet bekræfter billedet af en fortsat nedgang på arbejdsmarkedet.

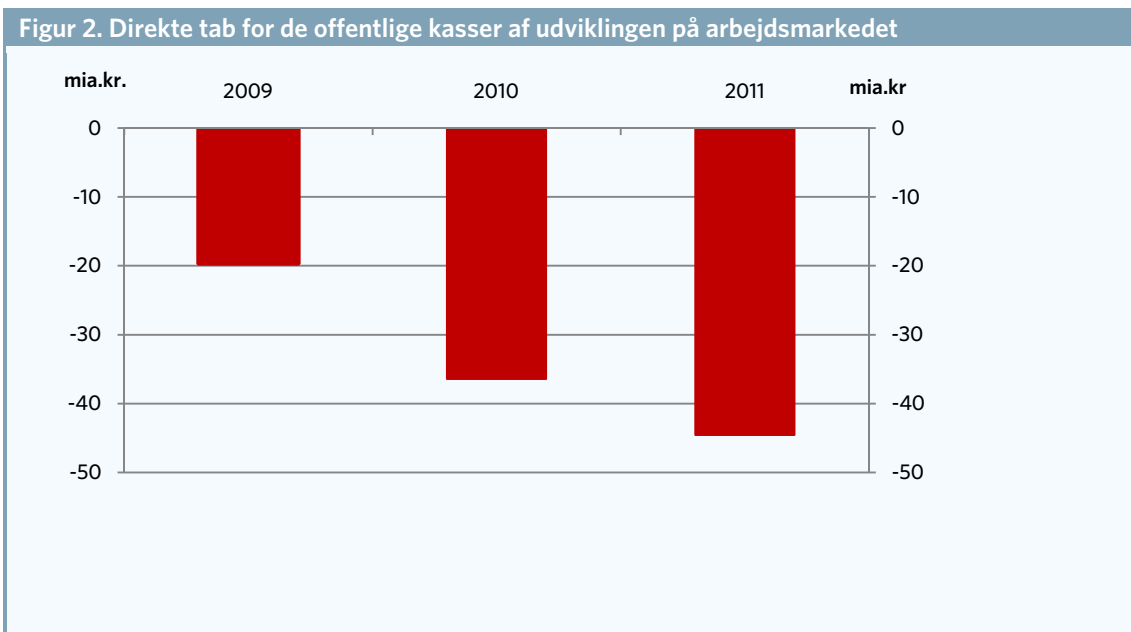
- Beskæftigelsesindikatorerne for bygge- og anlæg, industri og private serviceerhverv peger alle på fortsatte beskæftigelsesfald.
- Antallet af jobopslag på Jobnet.dk ligger fortsat på et meget lavt niveau og har stadig en nedad-
 gående tendens.
- Antallet af varslede fyringer ligger fortsat højt. I november måned 2009 blev der varslet knap
 3.400 fyringer i større danske virksomheder.
- Endelig viser nye tal fra Danmarks Statistik i dag, at der i december måned 2009 var 556 konkur-
 ser med 1.845 fuldtidsansatte. Antallet af konkurser ligger fortsat på et meget højt niveau set
 over de sidste 30 år.

Nedturen på det danske arbejdsmarked koster milliarder for de offentlige kasser

Ser man på udviklingen på arbejdsmarkedet siden krisen satte ind, får man et billede af nedturens om-
 fang. Arbejdsløsheden steg fra 2008 til 2009 med knap 50.000 fuldtidspersoner. I samme periode er
 beskæftigelsen imidlertid faldet med godt 90.000 personer. Beskæftigelsen er altså faldet næsten
 dobbelt så meget, som arbejdsløsheden er steget.

Den voldsomme krise på arbejdsmarkedet er ikke kun problematisk for den enkelte, der bliver ledig.
 Som det fremgår af figur 2 vurderes nedturen på arbejdsmarkedet isoleret set at have kostet de offent-
 lige kasser et direkte tab på ca. 20 mia. kr. alene i 2009.

Dette tal kan imidlertid vokse betydeligt i de kommende år. Med udsigt til yderligere nedgang på ar-
 bejdsmarkedet i 2010 og formentlig også i 2011, kan tabet stige til i omegnen af 45 mia. kr.

Anm.: Beregninger er baseret på de informationer, vi har for arbejdsmarkedet i 2009 samt AEs seneste prognose for 2010 og 2011. Der er sam-
 menholdt med en situation, hvor arbejdsmarkedet lå uændret.
 Kilde: AE pba. ADAM.

Samtidig er det værd at bemærke, at de angivne direkte tab endda kun er belastningen fra tabet af indkomstskatteindtægter fra folk, der mister jobbet, og øgede udgifter til overførselsindkomst som f.eks. dagpenge. Derudover kommer tabene fra indirekte skatter som moms og forbrugsafgifter, fordi krisen giver et mindre privatforbrug og en mindre lyst til at investere i bolig. Desuden kommer der tab for de offentlige kasser fra lavere selskabsskatter.

Arbejdsmarkedskrisen er en væsentlig årsag til underskuddet på de offentlige finanser

Den økonomiske krise har fortsat et alvorligt tag i det danske arbejdsmarked. Selvom vækstudsigterne tegner bedre, og indikatorerne på nogle områder er mindre negative end i 2009, så tegner der sig fortsat et billede af arbejdsmarkedet, der ligger underdrejet, og hvor alt peger på fortsat nedgang. I det lys vil vi også i de kommende år komme til at opleve stigende ledighed og faldende beskæftigelse.

Der er en overhængende fare for, at krisen på arbejdsmarkedet ikke kun har midlertidige effekter på økonomien, men også kan få mere længerevarende skadelige virkninger. Tidligere analyser fra AE viser, at en fordobling af antallet af langtidsledige fra 2009 til 2010 bestemt ikke kan udelukkes. Dermed er der stor risiko for, at den såkaldte strukturelle ledighed kan begynde at stige igen. Sker det, får vi en mere længerevarende negativ belastning af de offentlige kasser.

Som analysen viser, er nedturen på arbejdsmarkedet en meget bekostelig affære. At det ikke for alvor er lykkedes at tage toppen af arbejdsløshedsstigningen, så vi taber de mange gevinster, der blev høstet på arbejdsmarkedet under den seneste højkonjunktur, er altså en af de væsentligste årsager til, at vi kommer til at stå med så store underskud på de offentlige finanser i år og næste år.